

DE
ERUDITIONE
MUSICA,

AD

*Virum plurimum Reverendum, Amplissimum
atque Doctissimum,*

JOANNEM CHRISTOPHORUM
KRÛSIKE,

Artium Magistrum & Oratorem Sacrum apud
Hamburgenses disertissimum,

SCHEDIASMA EPISTOLICUM

JOANNIS MATTHESONII.

Accedunt ejusdem literæ
ad V. C.

CHRISTOPHORUM FRIEDERICUM
LEISNERUM

de eodem argumento scriptæ.

Plurimum Reverendo atque Doctissimo

KRÜSIKIO

S. P. D.

MATHESONIUS.

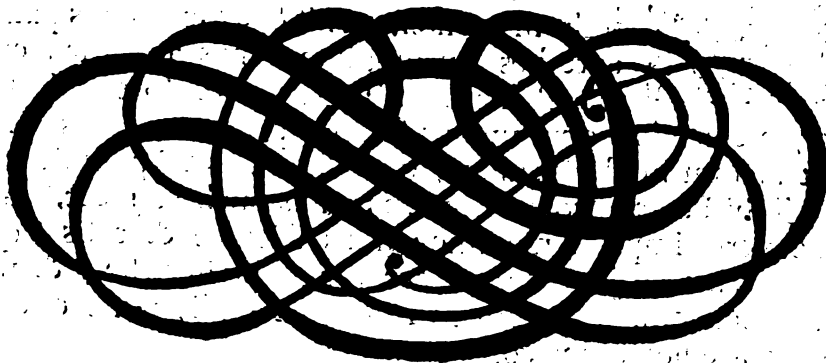
TIBI, in omnigenam sedulo inquirenti eruditionem, hasce pagellas inscribere non dubitavi, potius e re esse duxi. Primum omnium hic mihi in mentem venit culta in scholis patriis ante hos quadraginta annos amicitia, cum sub B. Parente Tuo, Præceptore post fata quoque colendo, communibus studiis operam daremus. Accedit artium illud vinculum, quod sub eodem Apollinis præsidio Tibi Poætæ sororias Musicæ manus præbere jubet. Maxime vero impellit me amor illius scientiæ & artis, quibus & teneram juventutem per præcepta initiasse, & maturam non minus ætatem in iisdem exemplis nunc quoque confirmare non erubescō.

Fati me piget, tantam Disciplinam, quæ olim ad universalem sapientiam dux & auctor fuit, nostris temporibus tanta negli-

negligentia summaque ignorantia obscurari, ut ne genuina quidem ejus facies dignosci possit.

Vides, Venerande Vir, cohortes integras inutilium terræ ponderum, illorum puto homuncionum, qui cum chelyn aut tibiam digitis saltem tangere possunt, Amphiones sese & Orpheos credunt, genuinæ omnino Musicæ expertes.

Ne autem, horum hominum vitio commotus, inter eruditionis genera quamplurima, quæ in Vindemiis Tuis Literariis colligere & scite illustrare diligentissime pergis, bonam hanc artem alto involvas silentio, hac Commentatiuncula, exigua quidem, ansam præbere volui, ut de eruditione huc pertinenti verba nonnulla facere digneris. Ego voti compos mihi gratulabor pannum hunc purpuræ tuæ adfuisse. Ita vale! Scribebam ex Musæo ipsis Idibus Augusti, A. O. R. CIO IC CC XXXII.

Q.D.B.V.

Q. D. B. V.

Subiit animum sapius admiratio, cogitanti, viros literis cæteroquin perpolitos, seculo hoc omnium artium atque scientiarum feracissimo, incongruas & insulsas afferre quæstiones: sintne inter doctos, qui de musica eruditione aliquid publicis scriptis commentati fuerint? tum etiam, qua ratione Musica pars eruditionis existat, cum cura exposuerint? Sane horum plurimi argumentum ipsum in dubium non vocant, tamen ut inscitia removeatur, & ulterior cognitio addatur: cum plane diversum sit, generali data affirmatione rem non rejicere, & eam solide nosse: pleniores commentarios desiderant. Et his quidem brevibus ad interrogata respondere animus est. Ante omnia vero expediendum erit: quid eruditio generatim; quid eruditio musica speciatim, vel late vel stricte sic dicta, significet?

Latinorum vetustiores vocabulo, *raudus*, præsertim ad crudum æs indicandum, utebantur, quod postea cultiores in vocem, *rudis*, mutarunt, ac triplici significatione notarunt. Prima seu propria & simplex est, qua omne crudum vel impositum intelligitur: altera, qua imperitos seu ignaros appellamus: tertia, qua in male moratis rusticitatem exprobramus. Virga quoque, qua ad munus quoddam vocati olim donabantur, *rudis* ideo appellata est, quod cortice adhuc obducta, nec denudata erat. Inde activum Grammatici formarunt verbum, *erudire*, quo proprie poliendi, purgandi, & excoriandi, improprie vero institutionis, informationis, & emendationis operam indicarunt, qua hirsutum, horridum, asperum, & rugosum quasi dolatur & exsculpitur. **Qua-**
propter

propter eruditio nihil aliud est, quam per institutionem tradita scientia, ars vel doctrina, atque uti græcis literis eruditus is est, qui græcam linguam bene callet, sic in reliquis omnibus scientiis hæc vox eandem retinet significationem.

Jam ad musicam eruditionem pergamus: atque hic cuivis statim apparebit, hanc ipsam, arctiori sensu sumtam, esse artem seu doctrinam, circa tonorum numeros, voces & modos, sive ad cantum faciendum, sive ad fides aut tibias tractandas, ita versantem, ut discentes inde aptiores reddantur, & non tantum fundamenta hujus artis bene percipiant, sed etiam perceptis in executione, ad finem propositum obtinendum, recte utantur.

In latiori vero sensu ac pleno ambitu eruditio musica considerata universalis omnino est scientia, quæ, ut justitia omnes sub se virtutes, sic hæc sub se reliquas scientias comprehendit, ut potius quæstio proponi possit: cur & qua ratione hæc vel illa docta scientia pars sit Musices?

His præmissis & fundamenti loco positis, nemini ad prius motæ quæstionis membrum gravis erit responsio, cui non ignotum est, Sebastianum Brossardum, jam pluribus abhinc annis, indices nongentorum & plurium Auctorum, qui de Musica ejusque partibus scripserunt, erudito orbi notos fecisse.

Horum postea numerum in Critica musica (Part. IV. p. 109. sqt.) plus quam quadringentis nominibus ipsi auximus: quibus tandem J. G. Waltherus accessit, qui in nuperrime edita musica Bibliotheca classem hanc insigni augmento, usque ad tria scriptorum millia, instruxit.

Hi itaque libri, vel in germanica, italica, gallica aliisque vivis, aut in græca, latina, & ita dictis mortuis seu proprie doctis linguis consignati, omnes partim data opera, partim locis quibusdam & capitibus, tam in latiori, quam in angustiori sensu, de musica eruditione agunt, discentemque non solum ad canendum & ludendum, sed etiam ad alias doctrinæ partes quamplurimas obeun-

obeundas aptum & capacem reddunt. Optime hoc Megalandro
Luthero perspectum fuit, cujus in Tomo VIII. Altenburgensi pag.
411. sqt. hæc sunt (*) verba: Musicam semper amavi: hanc artem qui
novit, bonæ est indolis, & ad omnia aptus, &c. hac arte sedulo
assuefaciamus juvenes, reddit enim modestos & aptos homines;
quod, ni fallor, idem est, ac eruditos. Conf. *Plutarch*, de Musica;
la Motte le Vayer; Franc. *Salin.*; *Joseph. Zarlin.*; *J. B. Doni*; *Ponce de*
Tbyard; *Second Solitaire*; &c. in primis vero *Athen.* *Dipnosoph.*
L. 14. cap. 10.

Jam expedita quoque erit responsio ad posterius propositæ
quæstionis membrum: an & qua ratione Musica sit pars eruditio-
nis? Theologiam magnam eruditionis partem facere nemo dubi-
tat. Juvat hic iterum Lutherum citato antea loco loquentem au-
dire: Musica, inquit, pulcherrimum & egregium est Dei donum,
immo Theologiæ proxima: diabolum pellit, hilares efficit animos,
iram nescit, turpitudinem, fastum, aliaque vitia: post Theolo-
giam Musicæ primum tribuo locum, ac summum honorem. Porro,
cum perpendimus, quibus ex causis, gravissimis sane, verissi-
mum hoc tulerit judicium summus Vir, quod nempe Musica pri-
mario circa divinas versetur laudes, atque inter omnes artes ac
scientias unica sit, quæ viva voce, dulci cantu, & canoris fidibus
divinum verbum proponat, Numinis honorem & cultum promo-
veat, ornet, immo animos ad summam devotionem & ecstasim
quandam perducatur; manifeste apparet: an & qua ratione pul-
cherrima hæc Theologiæ soror eximia pars eruditionis appellari
possit? Sicuti namque in Sacræ Scripturæ investigatione, post
DEUM, absque institutione, labore, diligentia, exercitatione, &
meditatione parum proficimus; ita ad Musicæ culturam Davidis
psalmiticus, ut ita loquar, vel psallens spiritus, & Salomonea canendi
sapientia, hoc est, probe eruditum, diligens, impigrum, acre, in lin-
guis, scientiis, historiis & artibus exercitatum requiritur inge-
nium: præsertim quatenus verum DEI cultum & morum doctri-
nam scopum unice agnoscit. Certe tantus hujus veritatis per
omnia sæcula consensus est, quanta ipsius Musicæ ætas, quam
nulla

(*) Quæ ex idiomate germanico transtulimus, unâ cum illis, quæ paulò post sequuntur.

nulla plane scientia, multo minus aliqua humanæ doctrinæ parâ temporis vetustate superat. Recte enim censent, dicente (a) *Vossio*, qui e disciplinis nil musicis volunt esse antiquius: & alius quidam *Timagenes* autor est: omnium in *litteris studiorum* antiquissimum Musicen extitisse. At vero laudati Scriptores non de solo cantu aut instrumentorum musicorum tractatione, primis hominibus procul dubio ab angelis traditis, loquuntur; sed in veram eruditionem quasi digitum intendunt, & Musicam studium in litteris antiquissimamque doctrinam nominant. Eruditum quoque hanc laborem dignissimis olim præmiis summisque honoribus decoratum fuisse, (b) *Quintilianus* nobis indicat his verbis: num quis ignorat, Musicen, ut de hac primum loquar, tantum jam antiquis illis temporibus, non *studii* modo, verum etiam *venerationis* habuisse; ut iidem *Musici*, & *Vates*, & *Sapientes* judicaretur! Alius *Quintilianus*, cognomento *Aristides*, græcorum Musicorum optimus & incomparabilis, ita dicit: (c) Musica est *scientia*, quæ omni ætati, ac toti vitæ, omnibus denique actionibus sola ornamentum perfecte confert. *Marcus* deinde *Meibomius*, qui antiquissimos auctores musicos cum latina versione imprimi curavit, in præmissa ad *Christinam*, *Sueciæ Reginam*, dedicatione, omni jure Musicam appellat antiquissimam *disciplinam*, quæ mortalium ingenia primis mundi sæculis ad virtutem & humanitatem excitavit; immo *scientiam*, quæ suo ambitu omnem *eruditionem* & *sapientiam* complectitur. Tali modo Musicam, sine ulla dubitatione, supremam esse eruditionis partem, quis non fatebitur? Ipse *Romanæ eloquentiæ princeps*, *Tullius*, (d) hoc confirmat, *summam*, inquit, *eruditionem* Græci sitam censebant in nervorum vocumque cantibus. Conferri cum his possunt explicationes, quas dedimus, in libro III. Operis, p. 363. 364. cui titulus est, *Orchestra*. Cumque altius interpretationem, quam *Aristophanis Scholiastes* affert, contemplamur: *Musici nomine vir omnium scientiarum compos intelligebatur*: facili negotio sensus verborum (e) *Platonis* apparebit

Phi

(a) Gerh. Joh. Vossius de Scient. Mathem.

(b) Fab. Quintil. L. I. cap. 17. Instit. Orat.

(c) Lib. I. de Mus.

(d) Lib. I. Tusc. Quæst.

(e) Somn. Socrat. in Phæd.

Philosophiam magnam esse Musicam : nihil quippe aliud dicere voluit, quam Musicam esse magnam Philosophiam. Clarissimus noster *Richejus* ad hanc sententiam proxime accedere mihi videtur, dum in epistola, Criticæ nostræ musicæ Tomo II. p. 167. inserta, Musicam effectivam Philosophiam esse perhibet. Qua veroratione (f) eruditos & (g) fortes creet viros; qua via ad ejus (h) cognitionem eatur; qua de causâ (i) eruditioni in genere non tantum arnumerari debeat, sed & reliquis liberalibus artibus, e quarum numero nec encyclopedistæ (sit venia verbo) hæctenus eam eradicare neq; annexi sunt, nec valuerunt, (k) palmam præripiat; ad (l) polymathiam pertineat; (m) mathesin sibi subjiçiat; (n) mathema altius sit, ex quo, tanquam ex matre, filia (o) Poesis ortum traxerit; (p) princeps existat omnium, quotquot sunt, scientiarum; in academiis italicis, hispanicis, anglicis, & germanicis a publice constitutis (q) doctoribus tradita sit, & adhuc in quibusdam locis e cathedra publica doceatur; id omne ex infra magno numero citatis locis satis superque constabit. Cum itaque ea de re, ad quam respondere constitueram, tantum verborum adsit, quantum ad veritatis cognitionem satis est, brevitati jam dabimus operam, & post verba *Isidori*, paucis expensa, scribendi finem faciemus. Nimirum, laudatus scriptor in Libro III. Etymol. præcellentem Musicæ artis utilitatem in omnibus eruditionis partibus

B

tibus

-
- (f) Orch. III. p. 58.
 - (g) Plutarch. de Mus.
 - (h) Orch. III. p. 165.
 - (i) ibid. 232. 204. 205. 207. 212. 240. 771.
 - (k) Orch. I. in Supplem. Orch. III. p. 207. 212. 250.
 - (l) G. J. Voss. Dissert. gener. bipart. parte priori, quæ tradit, quibus disciplinis perfecta constet eruditio.
 - (m) Orch. III. p. 249.
 - (n) ibid. p. 214.
 - (o) Joh. Alb. Banni Dissert. de Musices natura. G. J. Vossius in libro de studiis bene instituendis, p. 565. Orch. III. ad Lector. §§. 12. 13.
 - (p) Beda vener. in Mus. quadr. Orch. III. p. 212. 232. 245. 250. 319.
 - (q) ibid. 204. 205. Guy Miege &c.

tibus ita proficitur: sine Musica nulla disciplina potest esse perfecta, nihil enim est sine illa. Hujus effati veritatem pulchre & vivis coloribus per omnes, quas habemus, scientias, seu ita dictas Facultates, præsertim per Theologiam, Politicam, (exceptis fori actionibus & causidicorum litibus, quibuscum, Luthero scribente, Musicæ nihil rei est,) Physicam, imprimis quod ad naturam toni, auditus & temperamentorum attinet, porro per Ethicam, de qua, Musicam quod concernit, Theo Smyrnæus & Plutarchus pulcherrime scripserunt, aliasque Philosophiæ partes, & tandem per Mathesin, in qua numerorum & proportionum doctrina subsidio esse possunt, ob oculos ponere facile esset, si temporis & instituti ratio, in aliam occasionem differenda, hoc permetteret. Colophonem itaque hæc imponant, qui inter doctos nostri sæculi viros, ad eruditionem musicam facientia, etsi pauca, egregia tamen, publicæ luci exposuerunt, nimirum clarissimus *Heumannus* & doctissimus *a Seelen*, magna literati orbis lumina, quibus præstantissimum *Siverum* addere liceat: quorum prior Minervam Musicam, alter Principem Musicum, & postremus Cantores eruditos literis memoriæque mandarunt. Hæc doctioribus sufficient, qui lineas nostras ab invidorum injuriis satis vindicabunt.

Nobilissimo Eruditissimoque

V I R O

CHRISTOPHORO FRIEDERICO
LEISNERO

S. P. D.

JOANNES MATTHESONIUS.

Ad ea, quæ mihi quarto Calendarum Aprilis per literas significare voluisti, paucis, quæ sequuntur, respondere in animum induxi.

Utrum quis haud inficias eat, nec dubitet, Musicam ad eruditionem, in genere sic dictam, pertinere, in eo quidem cardo rei minime vertitur, nec affirmantium sententia rem acu tangit, aut exhaurit; potius id verissimum est, eximiam hanc scientiam eruditionem docentis non solum requirere, sed discentes etiam eruditos facere. Nihil enim aliud in brevissima, nuper tecum communicata delineatione ostendere decreveram, quam insignem hanc scientiam ab omnibus ferme Græcorum scriptoribus, Orientis sapientes ut taceam, eruditioni proprie sic dictæ annumerari. Facta mihi inter doctum & eruditum distinctio apprime omnino placet, nec altiorem seu abstractiorem Philosophiam sapere videtur; antecessores vero majoresque nostri, in rebus ipsis nobiscum consentientes, ut cogitationum expressionibus, quibus nos nunc utimur, quasque hodie requirimus, plane nobiscum conveniant, desiderare, idem est ac velle, ut diversorum capitum sit unus idemque sensus, quodque nostrorum verborum vates esse potuerint. Externæ solummodo verborum formæ & syllabis se alligare mihi fervile quoddam videtur; rerum significationes si ponderentur, facile apparebit, cunctos ferme eruditos viros, qui de musica scientia aliquid memoriæ prodiderunt, eo ipso singularem eruditionem musicam exposuisse. Nullum certe alium Theonem Smyrnæum sibi proposuisse in suis scriptis finem, quam ut demonstret, Musicæ

culturam & ad virtutem & felicitatem, quales scilicet ethnicus cognovit, viam sternere, quivis facillime videt. Ex innumeris pene locis, quæ cuncta de musica eruditione agunt, unicum exempli causâ allegasse sufficiat:

„In libris de Republica, ubi de symphonia musica differit, „(Plato) maxima, inquit, & pulcherrima Politica symphonia sapientia est, cujus est particeps ille, qui rectam videndi rationem „tenet; qui verò ea destituitur, domus corruptor est & civitatis, „suae salutis & integritati nunquam prodest: quippe qui in crassissima ignorantia versatur. Et in tertio de Republica libro, cum „probat solum Musicum esse Philosophum, (διδάσκων, ὅτι μόνος Μουσικὸς ὁ Φιλόσοφος) ait: Per Deos! Musici prius non erimus, neque illi, quos dicimus erudiendos esse (παιδεύεον) custodes, quam „omnes temperantiæ, fortitudinis, magnanimitatis & magnificentiae species distinxerimus & separaverimus, & quocumque cognata „his aut subcontraria ubique circumferuntur: nec prius etiam, „quam intellexerimus, quibus continentur illa, quæ facere fas est, „cum ipsa, tum imagines eorum: minimeque floccifecerimus in „parvis aut magnis, sed ejusdem artis & studii finibus comprehendendi reputaverimus. His enim & antecedentibus ostendit, *quantam „utilitatem ex Musica percipimus*, & quod solus Philosophus vera Musicus sit; vitiosus autem & improbus, Musicae ignarus. Morum enim probitatem veram & genuinam, quæ virtus consistit in morum egregia & honesta compositione, sequi bonam rationem, „ait, hoc est, rationi consentaneum usum. Bonæ verò rationis „comites esse decorem, numerorum compositum ordinem, concinnitatem & leporem. Decoremque esse in cantu, concinnitatem & leporem in harmonia. Numerorum verò compositum ordinem in rithmo locum habere. Morum autem improbitati, id „est, corruptis moribus, proximam esse perversam rationem, id „est, corruptum rationis usum, & perversæ rationis comites esse, „turpitudinem, inconcinnitatem & confusionem in omnibus quae „fiunt, aut imitatione exprimentur, ita ut *solus Musicus præsertim sit „ille*, qui bonos possidet mores, quem esse Philosophum prædicta „quoque ostendunt. Siquidem a primis adolescentiæ annis, cum „animus Musica imbutus fuerit, *induit concinnitatem & decorem*, habet „quip-

„quippe illa conjunctam cum utilitate voluptatem. Impossibile est, perfectum evadere Musicum, qui decorem in omnibus nesciverit, cuique cognitae non erunt species, id est, ideæ decoris, ingenuitatis, temperantiæ &c. &c.

(Vid. Theonis Smyrnæi Platonici eorum, quæ in mathematicis ad Platonis lectionem utilia sunt, expositio, pp. 12. 13. 14. &c. e Bibliotheca Thuana, editore & commentatore Ismaele Bullialdo, Lut. Paris. 1644. 4.)

Et hujus explicatio loci, reliquis quamplurimis omissis, haud breve commentationis de eruditione musica caput constituere poteret. Aristides, cognomine Quintilianus, (de quo videatur summi Polyhistoris nostri Fabricii Bibliotheca Græca, Lib. III. cap. 10. pp. 259. 260.) sapissime huius eruditionis amplissimam mentionem facit, ut exinde haud difficile negotio, sic dictam *Musicam moralem*, ad hodierni seculi palatum, colligi posse persuasus sim. Plutarchum, egregium morum doctorem, Aristotelem summum sui temporis philosophum existisse notum est: ambo vero, cum in suis libris, ad intellectus & voluntatis emendationem scriptis, Musicæ dignum consideratione locum assignarunt, mediis cæteris, quibus ad veram eruditionem consequendam utimur, eam omnino prætulerunt. Limites epistolæ si transgredi liceret, prolixioribus horum doctorum verbis in medium productis, id evincerem.

Pythagoras suis discipulis serio mandare consueverat, ut quovis die, cum a somno surgerent (more Persarum aliarumque Orientis gentium) grata quadam melodia, aures demulcente, ad virtutem animum excitarent, hacque mentis medicina, priusquam somnum caperent, denuo ad sopiendos animi affectus & conciliandam requiem uterentur: quod argumentum, inter alios, *Ramsay*, in libro, quem peregrinantem Cyrum inscripsit, ita proponit, ut lectu sane sit jucundissimum. Insigniores quondam Mathematici non alios, quam Musicæ peritos, in discipulorum numerum adsciverunt, recte arbitrati, juvenes per hujus artis præcepta aptiores, quoad intellectum ex voluntatem, ad omnes reliquas scientias addiscendas reddi, majoresque sic præparatos in omnigena eruditione progres-

sus facere. In nostris templis qui instituuntur concentus musici, (quorum defensio Georgii Motzii, contra M. Christianum Gerberum, duobus tomis comprehensa, a quovis Theologo hanc in partem legi meretur) non alium habent finem, quam ut per eos honos & laus divini Numinis in auscultantium mentibus excitentur, sicque ad meditationem non solum verbi proponendi, sed ad vitæ sanctioris etiam cursum eo alacrius & jucundius peragendum commoveantur. Itaque talpa cœciorem esse oportet, qui proximam inde consecutionem non videat, Musicam nempe, tam juxta antiquissimam, quam novissimam vocis significationem, eruditionem intellectus & voluntatis salutarem efficere. Plura hac de re inveniet, qui librum, Musicum Patriotam vocatum, evolverit. Nonne Lutherus, veræ fidei & eruditionis restaurator, ad musicam eruditionem quoque digitum intendit? hanc scientiam, inquit, facere gratos, aptos & hilares homines; omnem iram, procacitatem, ambitionem, aliaque nescire vitia. Hocine est intellectus & voluntatis præcipue emendatio? Gallicus scriptor, Pontus Thyrdæus, Cabilonensium quondam Episcopus dignissimus, ad cujus summam & limites fere non habentem eruditionem clarissimus Menagius Ovidii versum applicat: *Omnia Pontus erat, decrant quoque littora Ponto*, de Musica eruditione procul dubio locutus est, cum in suo, quem *Solitaire second* nominat, libro, Temperantiam, quasi cardinalem virtutem, fundamenti loco ponit, hancque sententiam solide confirmat: *La Musique vraie image de Temperance, i. e.* Musicam veram esse Temperantiæ imaginem. Quamplurimi itaque eximii viri, rem ipsam ejusque finem quod attinet, de musica eruditione scripsere: quamvis librorum tituli, quos nobis reliquerunt, auctorum nostræ ætatis sententiis non respondeant: cujus adfert plenior demonstrationem, ubi per vires & otium licebit, suo tempore opus, quod meditatur, sub titulo vernaculo: **Der*) vollkommene Capellmeister**, i. e. Perfectus Chori Præfectus vel Choragus, plenius edocebit. Græci, de qua loquimur, eruditionem *μουσικήν* appellarunt: quique in attenta lectione Musicorum & Philosophorum græcorum, consultis

*) Hujus Operis impressionem, ut & illius, quod sub rubro: *Die kleine General-Baß-Schule*, jamdudum elaboravimus, invidiosa quædam Bibliopolæ pertinacia, scripto contractui contraria, auctori molesta, & multis id expectantibus tædiosa, adhuc impedit.

tis simul eorum commentatoribus, operam collocabunt, non solum expressa *de eruditione musica* verba, plurimaque capita, sed etiam totos invenient libros; etiamsi, ut diximus, tituli librorum non prostant: *Περὶ παιδείας Μουσικῆς*, sed summatim *περὶ Μουσικῆς*. Vocabulum namque *παιδεύειν* apud eos omnino subintelligibatur, & necessaria erat consequentiæ; quod si non observes, quævis scientia idem erit ac proficere in literis & deficere in moribus, hoc est, plus deficere, quam proficere.

Eruditio, qui videri volunt, & non sunt, illud Alexandrinum in aures merito infusurramus: aut nomen muta, aut mores! Isti homunciones eruditi nomen haud merentur, & tamen aliis invident, qui multis speciminibus & testimoniis illud acquisivere. Quomodo autem potatoes & scortatores nomen Musici mereri possint, si vel bethlehemiticis Angelorum cantus imitentur, nullus video. Sed is est, proh dolor! seculi hujus fascinati miserandus status, ut multis istud valde arrideat; sit fur, sit sacrilegus, sit flagitiorum vitiorumque omnium princeps; at est bonus imperator. &c. Eadem ratione dicitur: sit commestor, sit prodigus, sit omnium debitor, sit simulator, sit avarus: at est bonus melotheta, est poeta excellens, est concionator egregius &c. O pulcherrimam Paralogiam! Per has philosophicas & oratorias, ut ita loquar, rei connexæ separationes tota doctrina plane corrumpitur & inutilatur: & qui hinc sibi blandiuntur, vitiis obtutos eruditos esse posse, turpiter deceptos esse credas. Utrumque autem simul verum esse posse & nego & pernego. Quid enim luci cum tenebris? theoretice quidem & in abstracto fieri potest; nunquam vero practice & in concreto, ut cum Philosophis loquamur. Primarius omnis eruditionis finis per has subtilitates ita a forma sua & materia separatur, ut nihil, nisi non-ens reliquum maneat. Omnes vero, et cum Methaphysicis porro loqui liceat, formæ rerum & materiæ usque usu & fructu nuces sunt cassæ & tintinabula pistillis carentia. Cæterum Musicam singulari honore afficere quidem nonnulli meditantur, nec tamen sic ab obtreccionibus sibi temperant, dum prohibent, eminentiores musicos, *per suam artem*, potius ad vitia voluptates, quam ad sui aliorumque emendationem perducere. Critica hæc est & abjecta calumnia, quam Diogenes multo subtiliori ratione protulit, cum de chordarum ad concentum intensione

scomma

scomma & falsum quoddam simile excogitaverat. Ejusmodi dicitur recte & sub persona proditur, cœlestem illam scientiam, etiam post interitum omnis reliquæ eruditionis æternum duraturam, adhuc inter quosdam eruditos suspectam & contemptam immerito haberi. Notissima inter usum & abusum distinctio nimis generalis imputata nec removet nec tollit. Pari namque ratione quis dicere posset: homines optimæ indolis per formosissima membra corporis aut excellentiores animi dotes ad varia compelli vitia. Tandem brevissimis, cum omni moderatione, ad hanc objectionem respondeo: *minime artis culpa fieri*, magnos musicos magna habere vitia, uti per urbis vallum non contingit, maxima in maximis urbibus regnare scelera; sed innata cordis pravitate, obstinatione, pervicacia, quibus velificatur, & ambitione scientiæ, memoriæ beneficio apprehensæ, quæ spongiæ instar accepta aqua turget, præcipue vero personata illa nec sincera christiana fide. Perditio tua ex te! non ex arte.

Hæc inter scribendum, mihi nec opinanti nec oscitanti, cumulata pro Musicæ dignitate causarum pondera, ut cum clarissimo & admodum reverendo Krüsikenio, Amico nostro, communicare velis, est quod rogo. Vale, Amice dilectissime!

Dabam e Musæo, tertio Non. Maji
A. R. S. CIO IO CC XXXII.

